

Ökad samverkan för att rädda liv

Nu kan de kommunala räddningstjänsterna begära hjälp av Sjöfartsverkets räddningshelikoptrar utan att Sjöfartsverket ställer krav på ekonomisk ersättning. Det är resultatet av ett nytt beslut som fattats av Sjöfartsverket.

Räddningshelikoptrarna är dedikerade för sjö- och flygräddning och Sjöfartsverket har ett statligt uppdrag att inom 60 minuter rädda liv till sjöss. Parallellt med det har man bistått den kommunala räddningstjänsten och därefter fakturerat kommunen.

- Från och med nu kommer vi att kunna stötta vid kommunala räddningsinsatser på ett annat sätt än tidigare och jag är glad över att vi på så sätt ökar samverkan med kommunerna i syfte att rädda liv, säger Noomi Eriksson, direktör för sjö- och flygräddningen vid Sjöfartsverket.

För att räddningshelikoptrarna, som står i ständig beredskap för sjö- och flygräddningsinsatser, ska kunna användas i kommunala räddningsinsatser krävs att ett antal kriterier ska vara uppfyllda:

- Insatsen ska vara klassad som räddningstjänst
- Det ska föreligga omedelbar fara för liv (således inte egendomsräddning)
- Inga andra realistiska transportalternativ finns att tillgå för transport av sjuk/skadad
- Inga andra realistiska transportalternativ finns för transport av räddningsstyrka
- Flygningen är inte av kommersiell karaktär
- Dessutom är det ett absolut krav att räddningshelikoptrarna ska kunna avvaras från sjö- och flygräddningsorganisationen.

Beslut om det sista kriteriet tas av räddningsledarna på Sjöfartsverkets sjö- och flygräddningscentral JRCC i Göteborg, bland annat utifrån hur status är för andra sjö- och flygräddningsresurser och hur det aktuella trafikläget ser ut. När helikoptrarna nyttjas i insatser för kommunal räddningstjänst kan de komma att återkallas av räddningsledare vid JRCC om de behövs för sjö- och flygräddningsuppgifter, i enlighet med sjö- och flygräddningens räddningstjänstansvar respektive målsättning.

- Räddningshelikoptrarnas främsta och högst prioriterade uppgift är och kommer att vara sjö- och flygräddning, men från och med nu kommer de att kunna stötta vid kommunala räddningsinsatser på ett annat sätt än tidigare, säger Noomi Eriksson.

Räddningshelikoptrarnas främsta styrka är att de kan undsätta människor utan att behöva landa. Det är möjligt genom att helikoptrarna är utrustade med dubbla vinschar och har ytbärgare ombord.

- Tänkbara scenarion är att räddningshelikoptrarna kan stötta kommunala räddningstjänster vid olika slags livräddande insatser både i sjöar och på land. Det kan till exempel gälla evakueringar från svårtillgängliga platser, till exempel vid klätterolyckor eller vid skogsbränder. Sådana evakueringar har genomförts tidigare med lyckat resultat, säger Noomi Eriksson.

Betyder beslutet att alla Sveriges kommunala räddningstjänster får fri tillgång till helikopterresurser vid varje givet tillfälle från och med nu?

- Nej. Sjö- och flygräddningens behov kommer även fortsättningsvis att vara prioriterat för räddningshelikoptrarna. Däremot har möjligheterna till större samutnyttjande vid livräddande insatser ökat, vilket är positivt, säger Noomi Eriksson.

Bakgrund

En avgörande skillnad mellan den statliga sjö- och flygräddningstjänsten - som Sjöfartsverket ansvarar för - och kommunal räddningstjänst är finansieringen. Sjö- och flygräddningen finansieras till stor del av handelssjöfarten samt den civila och militära luftfarten. Det sker genom avgifter till Sjöfartsverket som är ett av Sveriges tre affärsdrivande verk. Kommunal räddningstjänst är till största delen skattefinansierad. Sjöfartsverket har tidigare sökt lösningar på frågan genom att fakturera berörda räddningstjänster i de fall räddningshelikoptrarna använts i kommunala räddningstjänstärenden. Det nya beslutet innebär att Sjöfartsverket inte längre begär ekonomisk kompensation i de fall räddningshelikoptrarna bistår kommunal räddningstjänst.

Fakta om räddningshelikopter verksamheten

- Sjöfartsverket är ansvarig myndighet för svensk sjö- och flygräddning. En viktig del av verksamheten är helikoptertjänsten.
- Räddningshelikoptrarna används huvudsakligen för räddningsinsatser både till sjöss och över land. De finns på fem stationeringsorter längs med den svenska kusten (i Ronneby, Visby, Göteborg, Norrtälje och Umeå).
- Besättningen består av två piloter, en vinschoperatör och en ytbärgare. Helikoptrarna är i beredskap dygnet runt under årets alla dagar och ska kunna påbörja en insats inom 15 minuter efter att besättningen larmats. Besättningen tjänstgör en vecka i taget och bor på basen under hela tjänstgöringstiden.
- All helikopterpersonal har grundläggande sjukvårdsförmåga. Ytbärgarna har förstärkt förmåga till akuta omhändertaganden. När förutsättningarna finns kan akutsjukvårdspersonal från landstingen följa med på uppdragen. I utrustningen ingår syrgas, defibrillator och förbandsutrustning.
- Räddningshelikoptrarna genomför 400-500 uppdrag per år. Göteborgs- och Norrtäljehelikoptrarna flyger flest uppdrag.
- På uppdrag av Försvarsmakten står räddningshelikoptrarna även i beredskap för den militära flygräddningen.

Fakta AW 139

Längd: 16,66 m (med roterande rotor)
Höjd: 4,98 m
Rotordiameter: 13,80 m
Maxhastighet: 167 knop (310 km/h)
Maximal räckvidd: cirka 900 km
Maximal flygtid, sök: 4,8 timmar
Tomvikt: ca 4 850 kg

Max flygvikt: 6 800 kg

Utrustning: Dubbla gasturbinmotorer, fullt avisade rotorer, dubbla likvärdiga vinschar, dubbla livflottar med plats för totalt 34 personer, nödsändarpejl, AIS (fartygstranspondersystem), satellitkommunikation, utrustning för mörkerseende för hela besättningen, kraschsäkra stolar.

Ytterligare upplysningar

Noomi Eriksson, direktör sjö- och flygräddning, Sjöfartsverket. Tfn 010-478 48 19

Daniel Lindblad, pressansvarig, Sjöfartsverket. Tfn 010-478 48 40

Du vet väl om att du kan få våra pressmeddelanden och nyheter via e-post? Anmälan gör du på vår webbplats www.sjofartsverket.se.